

ALIN YAZISINA İNANAN PRİMA-BALERİNA

“Bütün günü, hər yerdə Leyliyəm, ancaq bu obrazı düşünürəm, ona çevrilmişəm. Alqışsa enerji nüvəsidir. Əvvəlcə bu enerjini tamaşaçıya sən ötürürsən, sonra enerjini o sənə qaytarır. Mənim üçün səhnədə olmaq, alqış almaq böyük xoşbəxtlikdir”.

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı həmişə mənim üçün bir kübarlıq və klassikanın sinonimi olub. Bu bina, səhnə, lojalar, hətta onun dəhlizləri həmişə möcüzəli görünüb. Sanki ayağımı yerə bərk atsam, sehr pozulacaqmış kimi, barmaqlarımın ucunda gəzmışəm burada. Bu sehrli teatrın prima-balerinası, Əməkdar artist Cəmilə Kərimova ilə söhbətləşdik.

BİR MƏKTƏBDƏ ÜÇ MƏKTƏB

Balerina olmaq həvəsini Cəmilə xanımda anası yaradıb: “Anam incəsənətdə olmağımı istəyirdi. Və əvvəlcə məni skripka sinfinə qoydu. Sonra isə rəqsə böyük həvəsimi görüb balet məktəbinə yazdırdı və dedi ki, gəl yoxlayaq, alınır, yoxsa yox. Xoşuna gəlsə, bacarsan, davam edərsən. On yaşında Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasına daxil oldum. 20 ildir ki, sevə-sevə bu işlə məşğulam. BXA xüsusi məktəbdir. Orda oxumaq maraqlı və çətinidir. Bir məktəbdə, sanki üç məktəb cəmləşib. Orda balet, musiqi, orta məktəb dərslərini oxuyuruq. Mənim üçün o qədər maraqlı idi ki, çətinlikləri heç vaxt fikirləşmədim, fiziki heç vaxt yorulmadım. Nə olur-olsun, davam etmək istədim. Bu sənət psixoloji tərəfdən də çətinidir. Hər gün bir addım irəliləmirsənsə, deməli, geri qalırsan. Fasilə yoxdur. Həm də alın yazısına inanıram. Mən balerina olmalı idim, oldum da. Üç təhsilin bir yerdə olmasından və baletin mənim üçün birinci yerdə durmasından asılı olmayaraq, oranı qırmızı diplomla bitirdim. Moskva Dövlət Akademik Böyük Teatrının

SÖHBƏTLƏŞDİ:
XANIM AYDIN
xanimaydin@kaspi.az

“Hər gün bir neçə saatlıq məşqdə təkcə bəzi əzələlər yox, bütün bədənimiz işləyir. Məşqdə 100 faiz işləyirsənsə, deməli, mütləq formada qalacaqsan. Qidamız məşqimizə uyğun olmalıdır. Çünki bütün elementlər, vitaminlər bizə lazımdır. Biz həm zərif, həm də güclü olmalıyıq”.

nəzdində Moskva Dövlət Xoreoqrafiya Akademiyasına daxil oldum. Mədəniyyət Nazirliyinə minnətdaram ki, məni ora bir il ixtisasartırma kursuna göndərdi”.

BALET HƏYAT TƏRZİDİR

Cəmilə xanım “balerina elə bir sənətdir ki, sən işdə balerina, evdə sadə insan ola bilməzsən” deyir: “Mümkün deyil. Balet həyat tərzidir. Evdə də tamaşaları, obrazları fikirləşirsən. Düşünürsən ki, obrazı, xarakteri tamaşaçıya daha yaxşı necə çatdırım. Hazırda “Leyli və Məcnun” baletində Leyli obrazının məşqini edirik. Mən bütün günü, hər yerdə Leyliyəm, ancaq bu obrazı düşünürəm, ona çevrilmişəm. Alqışsa enerji nüvəsidir. Əvvəlcə bu enerjini tamaşaçıya sən ötürürsən, sonra enerjini o sənə qaytarır. Mənim üçün səhnədə olmaq, alqış almaq böyük xoşbəxtlikdir. Bununla yaşayıram, bununla nəfəs alıram. Belə bir şey oxumuşdum: “İnsan, əgər artistdirsə, heç yerdə səhnədə olduğu qədər azad və xoşbəxt deyil!” Bu fikirlə çox razıyam. “Elə bir tamaşa yoxdur ki, həyəcanlanmayım” deyir Cəmilə xanım: “Ümumiyyətlə soyuqqanlı ola bilmirəm, emosionalam. Bəzən düşünürlər ki, insan təcrübə topladıqca, həyəcan artıq keçməlidir. Amma belə deyil. Mənim üçün adıləşmir. Həyəcanım həmişə var. Çünki səhnə çox möcüzəli bir yerdir. Mən səhnəni canlı hesab edirəm. O, sənə dostun ola bilər. Əgər münasibətin alınmadısa, bir dalğaya köklənə bilmədsən, tamaşa yaxşı alınmaya da bilər. Bunu tamaşaçı hiss etməz, bəlkə də. Bəyənməz, alqışlar. Amma sən özündən tam razı qalmazsan”.

AĞ VƏ QARA QU

Özünə qarşı tənqidi yanaşan balerinamız teatra gəldiyi ilk mövsümdə “Qu gölü” baletində oynayıb: “Balet sənətinin zirvəsi sayılan bu əsər 4 pərdəli böyük tamaşadır. Əsərdə 2 çətin obraz var – Ağ qu və Qara qu. Aparıcı solist həm ağ, həm də qara qunu oynayır. Və burda əsas məsələ bu kontrastı oynaya bilməkdir. Bunun elə mürəkkəbliyi də bundadır. Mənim üçün belə bir tamaşada oynamaq böyük bir məsuliyyət idi. Rəhbərliyə, mənə verdiyi bu şansa görə çox minnətdaram. Onların inamı məni güclü edirdi. “Qu gölü”ndə həmişə anlaşıq olur. Orda həm bizim, həm də xaricdən dəvət olunan artistlər oynayır. Dünya ölkələrindən gələn ifaçılar bizim truppamızın yüksək səviyyəsini görür, balet məktəbini, peşəkarlığımızı qiymətləndirirlər”.

ZƏRİF VƏ GÜCLÜ OLMAQ

Balerina formada qalmaq haqda da danışdı: “Hər gün bir neçə saatlıq məşqdə təkcə bəzi əzələlər yox, bütün bədənimiz işləyir. Məşqdə 100 faiz işləyirsənsə, deməli, mütləq formada qalacaqsan. Qidamız məşqimizə uyğun olmalıdır. Çünki bütün elementlər, vitaminlər bizə lazımdır. Biz həm zərif, həm də güclü olmalıyıq. Azərbaycan kulinariyasını çox sevirəm. “Fastfood”dan başqa heç nədə özümə qadağa qoymuram, amma az yeyirəm”.

Fotolar: Sabir Məmmədov / Global Media Group

DÜŞƏN LOKON, YADDAN ÇIXAN HƏRƏKƏT

“Qu gölü”ndə balet saç düzümündən başqa, əlavə lokon da taxmalı idim. Nədənsə, onu bircə sancaqla bərkitdim. Səhnəyə çıxan kimi lokon düşdü. Biz 4 qız idik və yaxşı ki, mərkəzdə deyildim, tamaşaçılar bunu hiss etmədi. Özümü heç nə olmamış kimi apardım. “Leyli və Məcnun”da Leylini oynayırdım. O baletdə hərəkət ardıcılığı çox mürəkkəbdir. Məşqdə növbəti dəfə hansı hərəkətin gələcəyini bir-birimizə xatırladırdıq. Tərəf müqabilimin unuttuğu bir yer vardı, ona həmişə mən deyirdim. Tamaşada isə həmin yeri mən unuttum. Cizgilərimdən unuttuğumu hiss etdi və həmin yeri mənə xatırlatdı”.

FİZİKİ, PSIXOLOJİ YÜK

“Bu sənətdə hamı axıra qədər davam gətirə bilmir” deyir balerina: “İnsan fiziki, psixoloji yükü qaldırmaya bilər. Məsələn, dil öyrənirsən, 10 söz öyrəndin, vəssalam, yadında qaldı. Baletdə belə deyil. Hər səhər təkrarladığımız klassika dərslərini 20 ildən çoxdur edirik. Amma mən özümü ofisdə, masa arxasında təsəvvür etmirəm. Balet olmasaydı, incəsənətin başqa bir qolu ilə məşğul olardım. Bəlkə də, aktrisa olardım. Teatra getməyi, xüsusən də, operanı çox sevirəm. Çünki fransız və italyan dillərini bilirəm və tamaşa mənə xüsusi zövq verir”.